

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejimana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	15 K
3/4	10
1/2	5

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob leto „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in „Kazipot po ljubljani in krajskih mestih“. dalje dva-krat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 7 l. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne vžiramo. Oglašitve in poslanice se računijo po Petit-vrstah če vsaki 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za narod, svobodo, in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge roči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izbaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigararnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunki ul., Ter. Leban na tekališču Jos. Verdi, Peter Krelbelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Mattiussi v ulici Formica, I. Hovaški v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Pastirski list.

II.

Pastirskemu listu je kmalu pri srcu volilna reforma. Najprvo vpraša, če ostanejo po volilni reformi oni prijateljski odnošaji med katoliško cerkvijo in državo, kateri so naši mili domovini toliko koristili! Potem pa velikanski slavospev katoliški cerkvi, kaj je vse storila za prosveto!

Pa ostanimo pri odnošajih med cerkvijo in državo. V naši državi je katoliška cerkev privilegirana. Kar hoče storiti, sme storiti; ukazuje in uboga se jo — prava država v državi. Pa ne morda v verskih rečeh, ampak v posvetnih, v katerih namen se zlorablja vera in cerkev.

Na vprašanje, kakšni ostanejo ti odnošaji, odgovarjamo lahko že danes: Volilna reforma ne spremeni ničesar. Volilna reforma avstrijska je skrupulac, je atentat na splošno volilno pravico v pravem pomenu besede.

Hotelo se je nekaj dati ljudstvom, nekaj lepoga. Pokazalo se jim je to. Ali ko se je kazalo in hvalilo, se je proti odjemalo, in ostala je le senca čistega, kar se je pokazalo. Vse drugo je zbežalo. Volilna reforma je prav zasnovana po odnošajih med katoliško cerkvijo in državo; prav upoštevali so jih, in nič se ni bati, da bi ne bila posvetna stran katoliške cerkve v novi zbornici poslancev v takih časih, kot v stari. Znano je, da se je sprijaznil prestolonaslednik z volilno reformo šele takrat, ko so mu dali zagotovilo, kako elementi proderejo po večini pri volitvah v državni zbor. To zadosti podkrepljuje naš odgovor.

Če bodo hoteli duhovniki zopet povišanje plače, je dobijo brez dvoma tudi v novi zbornici — tako bo prevladaval v njej klerikalni element. Kadar bo ljudstvo zrelo, takrat pa se lahko kaj spremeni v teh odnošajih med

državo in cerkvijo, ki so, povdarjamo, posvetne narave ter ne segajo v cerkvene nauke, kakor tudi ne na Francoskem. Na Francoskem imajo tudi splošno in jednako volilno pravico, pa tako, da je res splošna in jednaka volilna pravica, da je res izraz ljudstva. In tam so počili »dobri odnošaji«, to se pravi: država noče več trositi denarja za cerkev, ker cerkev ima sama dosti premoženja, cerkev naj se sama upravlja. V vero se ni nikdo zagnal na Francoskem, vera je svobodna. Nikogar se ne sili, naj ne bo kristijan — samo denarja noče država več razsipati cerkvi! To je vsa resnica. Pri nas v Avstriji pa ga bo država še razsipavala v veliko škodo prav kmetiji. Za to nima denarja, je skopa, tudi za druge potrebščine ga ni in ga ni, ali za povišanje plač duhovnikom, katerih 90% živi v najsijsajnejših razmerah, pa je imela hitro na razpolago za vsako leto 4 milijone. Taki odnošaji, žal, ne bodo še nehali. Radi tega nadškoj lahko mirno spi.

Ako bi nehali taki odnošaji, potem bi odpadel od cerkve posvetni del, ki pa jim se zdi glavni del, in cerkev bi ostala le cerkev. Ti odnošaji so — denarno vprašanje in posvetna moč! V teh odnošajih ne tičijo morda nauki Kristusovi. O ne! Ti nimajo nič opraviti z odnošaji. Odnošaji = žep!

Da se more posvetno cerkev veličastno gibati, da ima denar in moč, zato se tako boji, da bi kedaj nehali oni odnošaji. Zato je nastala ecclesia militans! V levici križ, v desnici meč!

Ne borimo se proti križu, borimo se proti meču. In bojevali se bomo toliko časa, da odpade ta meč, ki strahuje ljudstva, jih drži v temi ter izsiljuje iz njih denar za cerkveno posvetno bogatstvo, bojevali se bomo, da zakopljemo ta meč, ter ostane le Križ. katerega naj drži desnica, in okoli njega čisti Kristusovi nauki!

Briska železnica.

Obljubili smo, da priobčimo še nekaj o briski železnici.

Iz članka o briski železnici, poslanega nam pred kratkim iz Brd, posnemamo še to-le:

Mnogo se je pisalo v goriških časnikih o briski železnici. Ti članki so provzročili med našim ljudstvom nepopisno zanimanje.

Iz časnikov se razvidi, da so vse druge avstrijske kronovine prepregnene z železniško mrežo, in katere še niso, bodo v najkrajšem času. Tu vidimo, kako se poslanci potegujejo za svoje vollice.

V Dalmaciji bodo gradili železnico, na Češkem, Tirolskem, potrjena je zgradba še mnogih drugih železnic. Tako tudi na Štajerskem. To bo stalo okoli 15 milijonov K.

Poslanec Žitnik je v zadnjem zasedanju državnega zbora odločno zahteval podaljšanje Vipavske železnice do Postojne. Zbornica je ta predlog sprejela. Torej vidite!

Žitnik pa je povdarjal, da je s podaljšanjem Vipavske železnice južni del države popolnoma prepregen. Kako se upa en Žitnik kaj takega spregovoriti? Vprašamo ga — ali sploh pozna južni del države? Svetujemo mu, naj prihodnjic natančno prej prouči Primorsko, potem naj šele kaj takega izusti. Katera krajina je v Avstriji tako zanemarjena kot so Brda; da je to resnica, moramo priznati z živim obžalovanjem. Doslej niso poslanci za nas ničesar storili, ako udobimo kakšno cesto, jo pridobimo le s pomočjo italijanskih poslancev. Za Brda se ne gane noben vrag za korak! Tako je!

Povrnimo se v Furlanijo!

Zadnjič smo poročali da ne dobiva železnica Tržič-Cervinjan niti za „karbon“, danes pa moramo pribiti na vse kraje, da dobijo Furlani železnico Cervinjan-Belvedere. Ja za Boga milega! Samo na nas se nihče ne spomni.

Naši poslanci se kaj radi pobahajo z velikimi zaslugami, katere so imeli za Brda! Mi pa jim povemo naravnost, da za Brda sploh doslej niso še ničesar naredili. Toliko ve naše ljudstvo za poslance, da jih niti ne

pozna, ker jih nikoli ne vidi na svoji rodni zemlji. To je žalostna resnica, katero moramo pribiti na zide vseh hiš v Brdih. To je žalostno in objednem sramotno za zapuščena Brda! Oh! Ubogi Brice! Kako si zapuščen! Za poslance voliš take osebe, katerih niti ne poznaš! V bodoče bodi torej previdnejši in dobro preudari, kaj delaš!

Da bolj utemeljimo in dokažemo našim poslancem in sploh deželi potrebo železnice v Brdih, navesti hočemo nekatere podatke o prebivalstvu, pridelkih in prometu v naših krajih.

V Brdih živi okoli 30 tisoč ljudi. Srednji pridelek vina znaša povprečno 300 tisoč hl, ako je dobra letina tudi 500 tisoč hl. Plemenitega sadja kakor: češnje, breskve, armeline, ronklo, fige, slive, grozdje se znosi ozioroma zvozi v Gorico ali Krmin kakih 500 tisoč kvintalov. Iz Hrvaškega, Kranjskega, Štajerskega in Koroskega se uvozi v Brda vsako leto okoli 50 tisoč kvintalov sliv, katere se potem razpošilja križem sveta. Uvoz blaga, živila ter drugih potrebščin v Brda znaša okoli 200 tisoč K; davka plačujejo Brda 113.000 K. Ti skromni podatki so torej javne priče, so kapitali, ki naravnost zahtevajo, ako ne dobička, vsaj obresti — to je — železnico!

Zdi se nam preveč in nepotrebno nadalje utemeljevati potrebe železnice v Brdih. Vsakdo lahko pripozna, da nam pritiče ta dobrota.

Naša nameravana lokalna železnica, za katero se živo zanimajo vsi briski župani, podžupani, interesentje in sploh vse brisko ljudstvo, ima glavni namen, da zboljša in povzdigne gospodarske razmere v Brdih. Prebivalstvo Brd se največ peča s sadjerejo, vinorejo in kupčijo. In ravno ti dve panogi poljedelstva se več let trpita in pešata vsled slabih prometnih zvez z Gorico in Krminom. Le železnica more olajšati in zmanjšati trpljenje Bricev in transportne troške ter plemenitemu briskemu sadju in vinu zvišati cene ter revnim Bricem primerno poplačati njihovo delo. Kakor trpi poljedelstvo, tako trpi tudi obrtnija. Nova železnica gotovo zboljša gospodarske razmere v Brdih ter omogoči tudi upo-

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— Jaz? nikoli ne! odvrne d' Artagnan.

— Saj je treba samo poiskati pomoči, se oglasi neki strežaj, ki ni mogel umeti, da hoče ta majhen človeček prepoditi takega velikana.

— Ti, pravi d' Artagnan, v katerem je začelo vreti, ter pograbi fanta za ušesa, ti se mi ne gani z mesta in ne črhni mi besedice, drugače ti iztrgam to, za kar te držim. Vi pa, slavni potomec Viljema Tella, si zvežite v culico svojo obleko, ki visi v moji sobi, ker mi je zelo na poti, in pojdite si naglo poiskat drugo stanovanje.

— Jaz, otiti! je vskliknil in sakaj?

— Ah! dobro! pravi d' Artagnan, vidim, da umejete francoski. Pojdite torej z menoj, ostalo vam že pojasnim.

Gospodinja, ki je poznala d' Artagnana kot doorega sabljača, je začela tarnati ter si ruvati lase.

D' Artagnan se je obrnil proti lepi objokanki:

Torej ga pa odpravite, gospa, je dejal.

— Je odvrnil Švicar, ki je potreboval precej dolgo, predno si je bil na jasnem, kaj mu predlaga d' Artagnan; pah! ali ste pedasti, ta mi bredlagate, kaj se grem pit s fami!

— Jaz sem mušketirski poročnik, pravi d' Artagnan, in kot tak vam smem veleovati, kar hočem; ker pa tu ni govora o stopnji, temveč samo o pravici do stanovanja, poznate menda našo navado; pojdite si torej poiskat svojo pravico; prvi od naju, ki se vrne sem, zavzame to sobo.

D' Artagnan je odvedel Švicarja v kljub tarnanju gospodinje, ki je na dnu svojega srca še vedno čutila staro ljubezen do mušketirja, ki bi bila pa vendar rada malo jezila tega ošabneža, ki ji je bil napravil sramoto, da je odklonil njeno roko.

Oba nasprotnika sta jo udarila naravnost proti jarkom ob Montmartru, in noč je že bila, ko sta prišla tja; d' Artagnan je najprej prav uljudno prosil Švicarja, naj mu odstopi sobo ter naj se ne vrača več; ta pa je odkimal z glavo ter potegnil meč.

— Torej boste ležali tu, pravi d' Artagnan; sicer slaba postelja, toda to ni moja krivda, sami ste hoteli tako.

Na te besede je potegnil tudi on svoj meč, in udarila sta se.

Imel je opraviti z močno pestjo, toda njegova gibčnost je nadvladala vsako silo. Nemcev rapir ni nikdar zadel mušketirjevega. Švicar je dobil dva udarca, predno se je tega zavedel, ker je bilo mraz; toda izguba krvi in oslabelost, ki se ga je lotila vsled tega, sta ga prisilili, da je sedel.

— Tako! pravi d' Artagnan; kaj sem vam bil rekel? glejte, kam ste prišli s svojo trmo! Po sreči boste v štirinajstih dnevih že dobri. Ostanite tu, vašo obleko vam pošljem po strežaju. Na svidenje! Še nekaj; nastanite se v ulici Montorgueil, »pri igraščasti

mački«, tam je izvrstna postrežba, če je še vedno ista gospodinja! Z Bogom!

Nato se je vrnil prav dobre volje v stanovanje ter poslal v resnici Švicarju njegove stvari; tega je našel strežaj sedečega na istem mestu, kjer ga je bil pustil d' Artagnan; bil je še ves uničen od samozavesti svojega nasprotnika.

Strežaj, gospodinja, cela hiša, vsi so čutili do d' Artagnana tako spoštovanje kot do Herkula, ko bi se ta vrnil na zemljo, da začne znova svojih dvajset del.

Toda ko sta bila sama z gospodinjo, je dejal:

— Sedaj vidite, lepa Magdalena, kakšen je razloček med Švicarjem in plemenitašem; kar se tiče vas, ste se vedli kot prava gostilničarka. Tem slabše za vas, zakaj vsled tega vedenja ste izgubili svoje spoštovanje in mene samega; zapodil sem Švicarja zato, da vas osramotim, toda jaz ne ostanem več tu; ne maram ležati pri ženski, katero zaničujem. He! dečko! Nesite moje stvari v Burdonsko ulico, k Sodu ljubezni. Z Bogom, gospa!

Dočim je d' Artagnan to govoril, je bil hkrati veličasten in ginjen. Gospodinja se mu je vrgla k nogam, ga prosila odpuščanja ter se ga oklenila, da ji ne uide. Kaj je treba več govoriti? Ražen je se vrtil, v peči je pokalo, lepa Magdalena je jokala; d' Artagnan je čutil hkratu lakot, mraz in ljubezen, ki se mu je vračala: odpustil je; in ker je odpustil, je ostal.

In tako je stanoval d' Artagnan v ulici Tiquetonne, v hotelu Chevrette.

(Dalje pride.)

je 23,043.000 strokov tobaka na površini 490 ha. C. kr. uradu se je prodalo v imotskem okraju za 915.060 K. Za to množino izplačana je svota 1,635.060, povprečno na vsakega sadilca po K 375. V imotskem okraju je bilo 4366 saditeljev. Posamezni saditelji so dobili za tobak 2000 - 3000 K. Ako se svota 1,635.060 K iz l. 1906, vsporedi z ono l. 1905, je razvidno, da je l. 1906. poskočila na 300.000 K. Ako se upošteva, da so pri gojitvi tobaka zaposlene večina ženske in arinci, je razvidno, koliko korist crpajo gojitelji tobaka. Poleg žita, gozda in živinoreje se pršteva gojitev tobaka najkoristnejšim strokom gospodarstva v imotskem okraju.

Vrednost reklame. — V Zjedinjenih državah v Ameriki se izda na leto za reklame petsto milijonov dolarjev ali 2 milijardi kron. Tako svoto izda Rusija, Nemčija, Francoska in Avstro-Ogrska za svojo vojsko. Po primeri statistika Kaldinea in Holdena so dosegli izdatki za reklamo v l. 1905. blizu milijarde dolarjev ali prilično 5 milijard kron. Razvoj reklame gre vsporedno z razvojem trgovine. Nekaj se je smatrala v Ameriki reklama za basnoslovje, ker je plačala tvrdka Ferbank & Comp. za en reklamski oglas 3000 dolarjev ali 15.000 K. Dandanes pa je taka cena vsakdanji pojav. Ista tvrdka izda redno okoli 750.000 dolarjev ali 3,750.000 K na leto za reklame. Tovarna za milo je izdala prejšnja leta 150.000 K za reklame na leto, medtem ko dandanes izda dnevno 5000 K. Velika skladišča v New-Yorku izdajo na leto za oglaševanje in reklame v časopisih 20,000.000 K. V Chicagi so velike trgovske in tvorniške tvrdke, katere razpošiljajo reklame potom pošte v obliki kataloga. Ena taka tvrdka razpošilja po svetu take kataloge, ki imajo 1200 strani. Samo poštnina za razpošiljanje zahteva fantastično svoto 3,200.000 K.

Za pospeševanje prometa s tuclj. — Pred kratkim se je vršil v železniškem ministerstvu pogovor radi ustanovitve alpskih hotelov v obsežju avstrijskih alpskih železnic. Razgovor pa ni dospel do konca. Samo ob sebi umevno je, da so tuji kapitalisti, ki se zanimajo za promet po naših deželah!

Za gospodarsko povzdigo Dalmacije. — Odbor, ki ima namen, da gospodarsko povzdigne interese Dalmacije, je dovršil svoja dela. Ministerski svet je odobril načrt programa ter sklenil, da se izda ta načrt izvršiti tekom desetih let. Sedaj se odpre brza paroplovna zveza, ki bo po najkrajšem potu, ako možno, vsak dan vršila promet med avstrijskim Primorjem in Zadrom. Železniška zveza bo omogočila promet na kopnem od Zadra do Kotorške Boke in istočasno bo vezala Dalmacijo z Bosno in Hercegovino, ti dve poslednji pa z morjem. Gradilo se bo tudi lokalne železnice zlasti v krajih, ki so važni za promet tučev, tudi manji obmorski kraji pridejo na ta način v ožjo stiko z notranjo deželo.

Istotako se ima povzdigniti poljedelstvo, živinoreja, vino in oljkoreja in konjereja. Prične se tudi akcija za pogozdovanje; tolasno s povspesevanjem materijelnih interesov dežele se bo podpiralo tudi intelektualni razvoj. Zlasti se bo glasom odobrenega programa posvečalo posebno pažnjo šolstvu; za ljudsko-solski pouk se bo izdalo 300.000 K več nego doslej, a skrbelo se bo tudi za više šole in za poljedelski pouk.

Socijalne vesti.

Shod privatnih uradnikov v Ljubljani. — Kakor znano, stopi zakon o zavarovanju penzij privatnih uradnikov in uslužbencev z novim letom 1909. v veljavo. Uprava penzijskega zavoda, ki bo imel svojo centralo na Dunaju, bo deloma v rokah deželnih podružnic, ki se po številu zavarovancev osnujejo ali za posamezne dežele ali pa tudi za več dežel skupaj, kakor t. pr. pri delavski zavarovalnici. Ljubljanski, okoliroma kranjski interesenti oglašili so se že nedeljo dne 24. t. m. ter odločno zahtevali, da se za Kranjsko podružnica penzijskega zavoda vsakakor osnuje v Ljubljani, ker proti njej nevarnosti, da bi bili majorizirani in v ot potisnjeni po narodnih nasprotniki. Shod, aterega se je udeležilo nad 200 interesentov, sprejel tozadevno resolucijo ter ob enem ozval državne poslance, da se na pristojnem mestu potegnejo za ustanovitev posebne podružnice penzijskega zavoda za Kranjsko.

Govorniški tečaj za ženske. — Dunajski socialisti so otvorili govorniško šolo za svoje umišljenice.

Razgled po svetu.

Bojoča zbornica poslancev bo sklicana najbrže šele 18. junija t. l. Vzrok taki kasnitvi je iskati v tem, da hoče vlada pred začetkom zasedanja rešiti vprašanje o predsedstvu.

V štajerskem deželnem zboru je bil predložen predlog glede volilne dolžnosti pri prihodnjih državnoborskih volitvah.

Parnik „Imperatrix“, ki se je potopil, je bil zgrajen v Lloydovem arzenalu leta 1888. Dolg je 390 čevljev, širok 45, globok 33,5 čevljev. Stroj je imel 4400 konjskih moči, ladja pa 4194 tonelat brutto. Prostorov za potnike prvega razreda je bilo 89, drugega razreda 24. Parnik je stal 2,400.000 kron ter je bil še vreden 300.000 K. Zavarovan je pri lastnem zavarovalnem fondu Lloydovem in radi tega ima Lloyd 300.000 K škode. Zavarovalni fond Lloydov znaša po zadnji bilanci 2 in pol milijona kron.

Parnik je bil eden boljših starejših Lloydovih parnikov ter je preskrboval promet z vstočno Indijo. Parnik, ki je bil sedaj namenjen v Bombay, je bil natovorjen s sladkorjem, manufakturnim blagom in različnim drugim blagom ter petimi vagoni drv. Vse blago, vredno nad 2 milijona kron, je zavarovano.

Upravni svet avstrijskega Lloyda je povodom katastrofe parnika „Imperatrix“ sklenil žalno manifestacijo. Predsednik Becher je med drugim rekel: V zgodovini avstrijskega Lloyda se je v prvič dogodil žalostni slučaj, da so povodom nesreče na morju izgubili življenje ljudje.

K sreči so bili rešeni vsi potniki in več del posadke hvala požrtvovalnemu delovanju italijanske, francoske in ruske stacijske ladije in pomoči Lloydovega parnika „Castore“. Ni dvomiti, da so bili v trenutku nevarnosti na svojem mestu toliko poveljnik, kapitan Ghezzi, irkušen pomorščak, in njegov prvi častnik kapitan Picciola ter vsi drugi častniki in moštvo. Z mirno vestjo se zamore reči, da se je storilo vse, kar je bilo možno storiti, in da se ni opustilo ničesar, da se je rešilo ljudi, nahajajoče se na parniku. Tem žalostneje nas navdaja usoda onih mož, ki so izvršujoč svojo dolžnost, našli smrt tako rekoč na bojnem polju. Upravni svet je to izjavo zabeležil v zapisnik ter v znak žalosti vstal s sedežev.

Po tej izjavi je stavil predsednik formalni predlog, da se takoj preskrbi za ponesrečence. Častna dolžnost družbe je, da se to čim prej zgodi. Izvoljen je bil ožji odbor, sestojč iz predsednika Becherja, upravnega svetnika Vivante in generalnega ravnatelja Frankfurterja, ki je pooblaščen, da poizve potrebno, da se izmeri podpore in da se iste v oziru vrednih slučajih takoj izplača. O tej priliki je upravni svetnik Julij Singer povdarjal potrebo, da se zavarovanje proti negotdam raztegne tudi na pomorščake, pri čemer je vladni zastopnik v imenu trgovinskega ministerstva izjavil, da je izdelan tozadevni zakonski načrt in da bo Lloyd zamogel v kratkem zavzeti v tem pogledu svoje stališče.

Doslej so nabrali v Trstu za preostale ponesrečencev nad 24.000 K.

Zvišanje plač duhovnikom. — Cesar je sankcioniral zakone glede ureditve prejemkov državnega učiteljskega oboja in glede zvišanja plač in pokojnine katoliški in pravoslavni duhovščini. Vlada je duhovnikom s tem darovala 9 milijonov, za revnega kmeta in stradajočega delavca pa nima niti vinarja.

Hrvatski sabor za glagolice. — V seji hrvatskega sabora je poslanec Zagorac naglašal važnost in pomen glagolice. Potem je predsednik Medaković priobčil, da mu je iz Zadra došlo sporočilo, da so se tamkaj zbrali škofje, da se posvetujejo radi obrambe glagolice ter je zaprosil sabor, da ga pooblasti, da na sestanek škofov pošlje to-le brzojavko: „Sabor kraljevine Hrvatske se z jednodušnim sklepom obrača do škofov Dalmacije, da najodločneje nastopijo v obrambo glagolice kakor svetinje in pravice vsega naroda.“ Sabor je jednoglasno vsprejel ta predlog in ga spremljal s klicem: Živela glagoljica!

Papež in Francija. — Papež je dal francoskemu episkopatu nalogo, naj vzdrži status quo, duhovniki naj ostanejo v cerkvi, tudi če francoska vlada odloči drugače. Papež pozivlje tako francosko duhovščino naravnost na upor proti državni oblasti.

Zarubljena cerkov. — V novi shizmatični cerkvi v Parizu, ki jo je utemeljil izobdeni katoliški škof Villate z drugimi iz kato-

liške cerkve izstopivšimi duhovniki, so zaručili vse nepremičnine, tudi škofovsko mitro in palico. Škofa je dal rubiti neki vinski trgovec.

Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi svoj V. redni občni zbor dne 2. marca 1907. ob 1/8 uri zvečer v društvenih prostorih. — Prijatelji društva dobrodošli!

Bojlnica ustrelila zdravnika. — Šivilja Hatie Slater je 9. t. m. ustrelila 38-letnega zdravnika dr. E. Merwina, v Kansas Cily v Ameriki. Po umoru, kateri je izvršila vsled ljubosumnosti, je še sebe usmrtila.

Desetletni morilec. — 10-letni solarček Weit v Oberkirchnu na Nemškem je umoril svojega 6-letnega tovariša. Sprla sta se pri igri. Truplo umorjenega je morilec vrgel v potok.

Obsojen radi poziva k šolskemu štrajku. — 27. t. m. je bil radi pregreška proti § 110. drž. kaz. zak. (poziv k šolskemu štrajku) obsojen na 450 mark gl-ve Josip Klos v Poznanju. Državni pravdnik je predlagal en mesec zapor.

Romanje v Meko. — Kakor znano, mora vsak Mohamedan enkrat v življenju v Meko. Meka je Turkom sveto mesto. Mohamed je l. 625. bežal iz Medine v Meko. Turki štejejo leta od tega dogodka, kakor kristjani od Kristovega rojstva. L. 1906. je romalo v Meko 90.000 ljudij; od pamtiveka še ni bilo v enem letu toliko romarjev v Meki. To ogromno število je nastalo, ker je bilo za rusko-japonske vojske iz mnogih pokrajin romanje prepovedano, drugi vzrok pa je bila kuga v Bombay.

O reformi zakona.

(Dalje.)

Ali vendar to ni najhujše, da je mož kaznovan. — Žena ima pravico v slučaju, da mož z drugo občuje, istega radi zakonolomstva zasledovati potom civilne sodnije in lahko zahteva, da se pri ločitvi dognana odprava razveljavi. Na ta način lahko dvojno, trojno plača ter je tako ruiniran. To nagajiva žena lahko stori. Možja da lahko nadzirati, mu preti, izsili iz njega denar, in lahko še žensko, s katero občuje mož, toži radi zakonolomstva. Poznamo slučaje, da se ne upa tako zasledovati par imeti služkinjo iz strahu pred ovadbo.

Ali v to vendar nima služiti sodnija.

Mora. Postava je postava! Zato pa se mora postava spremeniti, da se ne bodo go-dile več take nespametnosti.

Jaz si nisem tega tako hudo predstavljala, pravi sestra. Zakaj se torej tako branijo reforme? Saj nima nihče prednosti od tega, da so mogoče take krivice.

Hm! Zakaj se branijo? Iz trme in svojeglavnosti! — Če ljudje tožijo, da se jim slabo godi, velja: Ja, denarja ni, zato se ne more pomagati revežem.

Vendar bi se takim lahko odpomoglo. — Ne stane niti vinarja denarja. Treba je le vzeti rač. svinčnik v roko ter prečrtati § 111. iz meščanskega zakonika, kateri ima na vesti vso sramoto, in tako bi bila stvar rešena. Ta reforma bi bila jako cena, ker bi prinesla stotisočom rešenje. Samo hoteti je treba.

Par vrlih mož naj bi se združilo in to raztolmačilo ali prosilo pri papežu, naj on to postavu odtegne.

No, na papeža se tu ni ozirati. Od njega se ne more tega zahtevati; glede vere ne more nihče spremeniti.

Tudi nismo mi njegovi podložniki. Mi smo državljani, mi si napravljamo postave. Vlada, stranke, poslanci morajo skrbeti, — ti imajo dolžnost, da se omogoči reforma. Državi plačujemo davke, zato s pravico zahtevamo, da upošteva naše želje ter jih tudi reši. Papež in cerkev more ostati pri svojem uku, saj zato je duhovščina tu. Ona bi morala delovati in uplivati na dušo, ne pa delati s policijo in sodnijo. Kaj misliš, ali je Bogu bolj dopadljiv oni, ki se iz verskega nagiba drži zakona, ali oni, katerega prisili žandar-marija? Zakaj se pa tako bojijo? Morda mislijo res, če odobrijo in potrdijo reformo zakona, da bi po kratkej dobi bilo že vse iz meje in vezi! Kaj bi bilo z milijoni katolikov, ki so protestirali zoper to reformo? Ali so to le hinavci in lažnivci? Če niso, no, potem je gospoda lahko potolažena, ker bodejo še dalje lahko brez — pritiska države — za svojo osebo zvesti neločljivi zvezi zakona.

(Dalje pride.)

Za kratek čas.

(Odmev iz zadnje pridige v Podgori.)

V nedeljo pri maši deveti k oltarju je stopil gospod naš uneti, slavno znani podgorški pop, ki sliši na ime kurat Golob. Pobožno mlo je začel moliti, potem pa tako le govoriti: — reljubi kristjani, tukaj zbrani, ki ste še trezni in ne še pijaci! Preuzvišeni goriški knezoškof — ne kakšen kmet ali pa grof — je meni veliko dal čast, da imam čez vas vso oblast. Vsak naj si globoko v srce zariše, kar vam vaš pastirski list piše: Prekleti pust je šel od nas, nastopil je sveti postni čas. Kdo: si repo zabeli s špehom, razžali Boga s smrtnim grehom. Kdor polajšanje hoče imeti, mora k meni pribiti. Posebno ve, gospodinja, držite v glavi kar vam vaš pastir pravi: Da mi ne pride katera v spovednico: „Ah! zabelila sem s klobasico.“ In ve gologlavke tam pod koro, ki posnemate Sedomo in Gomoro, stopite brž v Marijino družbo, če ne pa v hudičevo službo! Ker to je sam božji glas. In ne morebiti kak špas! Zdaj pa vi, dragi možaki, ter polnoletni korenjaki! Imamo novo volilno pravico, vsi v boj za vero in resnico! Vsi naj tistega volijo, ki ga duhovni priporočijo! Kdor naprednjakom drži roko, čaka ga peklenko brezno globoko! Kdor neče biti Antikrist, naj čita „Gorico“ in „Primorski list“. Brezversko časopisje zatirajte povsod, posebno „Sočo“ in „Slovenski Narod!“ Torej možaki na 14. maja, Vsi skupaj na liberalnega zmaja! Papež naj vlada, kakor je nekdanj, Vam je zagotovljen po smrti nebeški raj! Amen!

V Podgori, 21. februarja 1907.

Gospod, izvežban v pisarniškem in risarskem delu.

želi, da bi posloval v tej stroki 2—3 ure na dan v kakšni pisarni, ali tudi na domu.

Naslov pové upravištvo.

Tužnim srcem naznanjamo, da je **Alojz Štrekelj**, posestnik v Gorjanskem,

danes zjutraj v starosti 42 let, previden s svetotajstvi za umirajoče, v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto ob 9. zjutraj.

V Gorjanskem, 28. februarja 1907.

Žalujoči ostali.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Surici Corso Franc. Cive. št. 2.

Filijaška v Dornberga.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za bir-mance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pince, potice itd.

Javna zahvala.

Domači zavarovalni zadrugi „Croatia“ v Zagrebu, koja je mojo požarno škodo v znesku K 19.000, točno in kulantno izplačala, izrekam tem potom svojo javno zahvalo.

IVANIČGRAD, dne 12. svečana 1907.

Fran Jurković
posestnik.

Dostavek upravnštva:
Zastopstvo zavarovalnice „CROATIA“ za Goriško ima Josip Rovan v Gorici, Stolni trg št. 9.

Zahvala.

O priliki nenadomestne izgube našega preljubljenega strica

Mihaela Šinigoj

zahvaljujemo tem potom vse naše sorodnike, znance in prijatelje za obilo udeležbo pri pogrebu ter za izkazana nam sožalja. Posebno zahvaljujemo preč. duhovščino, sl. občinsko starašinstvo in gg. pevce ter oddaljene znance. — Vsem srčna hvala!

V MIRNU, dne 27. februvarja 1907.

Žalujoci ostali.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta 1905. dalje — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči in gonilnih naprav,

kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.

Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakujeta, da se boje slavno občinstvo ravno tako zapu no obračalo na podpisanca, kakor do slej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v njih stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila

spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.
V Gorici, za vojašnico št. 13.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles

Waffenrad z dveletnim
in Bayal z enoletnim jamstvom
pri

Batjelu

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Električna žepna svetilka.

Najboljši fabrikat

3-delna baterija, 4 1/2 volt

K 2.50,

z reflektorjem K 3.50
proti povzetju.

Heinrich-Weiss,

Dunaj XIV. (3. Schussbausestr. 5/5).

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrope tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Cepiči vinorejske šole Št. Polo pri Trziču

Priporočam krepke in jako korenite, v rumeno ribolo, glero garganijo in kraški teran cepljene 50—150 cm dolge mladike.

Adolf Gemmrig.

Odlikovano umetno vrtnarstvo

in semenska trgovina v Ljubljani

razpošilja že 32 let najboljša poljska, zelenadna in cvetlična semena na drobno in debelo. Za najboljšo kakovost jamči. Izdeluje tudi sveže in umetne šopke, vence s trakovi in napisi ter vse v to stroko spadajoče stvari po najnižjih cenah. Cenik za l. 1907. je brezplačno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika

Ljubljana.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (stokfiževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravnoromene barve po K 1.40, bele barve K 2. Trskizo železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nezvojni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostno bolezni, žložni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijsva pljača iz kine in železa.

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugin register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na mesece pa proti 6% obrestovanju.

Člaba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadruginem uradu v Trgovskem domu.

Načelstvo in nadzorstvo.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (piazza Duomo)

priporoča svojo

zalogo šivalnih strojev

naznih sistemov

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in popravo jamčiva od 5-10 let.

Na tisoče

priznanj se mi je izrazilo tekom mojega delovanja od strani mojih odjemalcev, glede dobre kakovosti mojega blaga. Radi tega smem upati, da se pred nakupom raznih potrebščin za vsako letno sezono obrne sl. občinstvo v prvi vrsti na mojo trgovino, ker le tu dobi zares solidno in ceno blago. Omeniti hočem samo sledeče predmete: **Kožuhovne ovratnike (Boa), Jaeger podobleke za letni in zimski čas, Čevlje za dom, svilene in volnene šerpe. Največja zaloga okraskov za obleke, vedno zadnje novosti. Rokavice, nogavice, pasove, ovratnice in perilo za gospode, toaletna mila, dišavne glavnike, mošnjice itd.**

J. ZORNIK — GORICA

Gosposka ulica 10.

Otroci ob tem izvršino uspevajo in ne trpe na motenju preživljanja.

Kufekje

Se obnaša izvršino ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

otročka moka

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Naprodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. KUFKE, [Duna] I., in Bergedorf-Hamburg.

Kufekje